

բած են իրենց գիտակցութեան մարող թափով: Կը սիրեն եկեղեցին իբրև մեծագոյն խարխիսը Ազգային գոյութեան և առանցքը իրենց կեանքին:»

Իբրև բոլորովին նորութիւն, Հնդկաստանէն տարաւ Հայ եկեղեցւոյ մէջ «առաքելութեան գործ» ստեղծելու զաղափարը: Ամէն օր հիացած ու զմայլած էր ուրիշ եկեղեցիներու հսկայական գործունէութեան վրայ այդ ուղղութեամբ, և անհրաժեշտ կը նկատէր նմանօրինակ կազմակերպութիւն մը մեր եկեղեցիին համար ոչ միայն իբրեւ պարտականութիւն մը, այլ եւ իբրեւ Հայ եկեղեցւոյ վերակենդանութեան լաւագոյն միջոցներէն մին: Այդ զաղափարը երուսաղէմի Պատրիարքութեան շրջանին վերածուեցաւ «Ներքին Առաքելութիւն» ձևին և շիաց մին այն գեղեցիկ յոյսերէն զորս իր կեանքը կը խոստանար Երուսաղէմի Միաբանութեան: Հնդկաստանի Նուիրակութիւնը բերաւ իրեն Եւրոպայի Լիազօր Պատուիրակութիւնը, որ ուրիշ պատուաւոր էջ մը կը բանայ իր բեղուն կեանքին մէջ:

Երբ Փետրուար 10ին շիջաւ այդ կեանքը՝ Սիրուն ցրուած գլուխն հեռագիրներուն ի պատասխան լսուեցաւ նաեւ տխուր ձայնը Զուղայեցոց սփիւռքին, Զայնտէրուտի ասիերէն մինչև ասիերը Գանգէսի և հեռաւոր կղզիները Մալայան: «Տխուր ենք... և մեր տխրութիւնը ես առաւել...»: Եւս առաւել, այո՛, որովհետեւ անգուգական տապարը եղաւ նուիրումի, աշխատասիրութեան և զոհարբութեան և անվիճելիօրէն կը գրաւէր բարձրագոյն դիրքը անոնց շարքին մէջ, որոնք անկեղծօրէն և օգտակարապէս ծառայեցին իրենց ժողովուրդին, խօսքով և գրիչով: Տիպարը իրենց կոչումին հաւատարիմ այն հայ եկեղեցականներուն՝ որոնք խանդավառ սիրով անխոնջ ջատագովը հանդիսացան Հայ եկեղեցիին և միշտ կենդանի ու պայծառ պահեցին անոր հոգին: Այս բոլորը և դեռ և՛ս առաւել կը հեղեղեն Զուղայեցոց սիրտերը արցունքահերով ցօղելու ոչ միայն իր այրած սիրտն ու հոգին, այլ և իր գերեզմանը սրբավայր, որ միշտ կանաչ մնայ անոր յիշատակը և խնկելի խտէալը:

ԶՈՒՂԱՅԵՑԻ

«ԵՒ ԷՐ ԱՆԴ ԳԵՐԵԶՄԱՆ ՆՈՐ»

(Ամեն. Տ. Թարգմ. Պատրիարքի Հոգաբարձի առջեւ)

Առտուան դէմ հրնչող զանգին,
Զայնը խրոտվեց իմ հոգին,
Ներկայութեանդ անուրջէն,
Բաժնուեցայ տրխարզին:
Հոգիդ սակայն կը կանչէ զիս,
Սիրով գեղուն իր ծայնով,
Շարունակել երգին,
Թողած հետքը անվերջով,
Գերեզմանիդ առնիթեր.

Ուր խորհուրդներ եւ խոհեր,
Ու Պատգամներ

Կը սպասեն մեզ:

Այն սեւ օրէն մինչեւ այսօր,
Ո՛վ կուգայ որ,
Իբր ուխտաւոր,
Գերեզմանիդ Սրգաւոր:
Ուր ծաղիկներ դեռ իրենց
Զուարթ ժրպիտ կը սփռեն,
Անմահութեան այս մըթին,
Սանդղամատին առաջին,
Հողածածկեալ թարմ թումբին,
Երբ յիշատակըդ դեռ նոր,
Կը խօսի մեզ նորանոր,
Իր պատգամներն ամէն օր:
Քայլերս սակայն կ'ուղղուին,
Դէպի այն նոր, դէպի այն հին,
Ուխտատեղին

.
Զեմ կրցած դեռ հաշտուելի,
Թէ ընդ հողովն այն խոնաւ,
Կը դադրի կեանք մը խօսող:
.

Ու հիմայ դուն եւ ես մինակ,
Սրբավայրին կամարին տակ,
Կեցած անշարժ

Հոգւոյս խրոտվեք Երազին,
Պատմեցի քեզ լալագին

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Երուսաղիմ 14 Փետր. 1939